

Het effect van een bioresponse systeem voor begeleiders van volwassenen met een visuele- en (zeer) ernstig verstandelijke beperking

Gepubliceerd: 27-11-2015 Laatste bijgewerkt: 19-04-2024

Het doel van het onderzoek is om de effectiviteit van het bioresponse systeem te testen. Hiervoor moeten een aantal onderzoeksvragen beantwoord worden. De eerste onderzoeksvraag behandelt het vermogen van het bioresponse systeem om arousal te meten...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON42433

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Het effect van een bioresponse systeem voor begeleiders

Aandoening

- Overige aandoening

Synoniemen aandoening

gedragsproblemen, stimulatie van ontwikkeling

Aandoening

volwassenen met een visuele- en (zeer) ernstige verstandelijke beperking

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Vrije Universiteit

Overige ondersteuning: Vereniging van Instellingen voor mensen met een Visuele beperking (VIVIS)

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: begeleider-cliënt interactie, gedragsproblemen, sensitiviteit, visuele- en (zeer) ernstig verstandelijke beperking

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De sensitiviteit en de responsiviteit van de begeleider. Instrument:

NICHD-scales.

Secundaire uitkomstmaten

De gedragsproblemen van de cliënt. Instrumenten: ABCL, SGZ.

De mate van begeleider-cliënt interactie. Instrument: ESCS, Pianta scales.

De gebruiksvriendelijkheid van het bioresponse systeem. Instrument: Social

Validity Scale.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Mensen met ernstige meervoudige beperkingen (EMB) (waarvan 70% ook een visuele beperking hebben (Van Splunder, 2003)) ervaren dagelijks een hoge mate van stress. Poppes, van der Putten & Vlaskamp (2010) vonden in hun studie dat er bij 45% van de mensen met EMB agressief en destructief gedrag optreedt en dat deze ernstige gedragsproblemen dagelijks of wekelijks voorkomen. Deze

gedragsproblemen in combinatie met hoge mate van stress belemmeren de ontwikkeling en eigen regie van mensen met EMB.

Omdat het non-verbale gedrag van mensen met EMB vaak zo moeilijk te lezen en te begrijpen is, reageren begeleiders in residentiële instellingen vaak niet sensitief genoeg op de signalen van deze cliënten (Maes, 2011). Er zijn voor begeleiders specifieke programma's ontwikkeld zodat zij kunnen leren om binnen de gegeven context deze subtiele gedragssignalen te begrijpen en op een gevoelige en ontvankelijke manier te reageren (o.a. Janssen et al., 2003, Damen et al., 2011). Dergelijke programma's zijn intensief en duur, en kunnen alleen gebruikt worden met geselecteerde begeleiders. Naast de hoge trainingskosten is het personeelsverloop in groepswoningen hoog, jaarlijks twee tot drie nieuwe verzorgers voor elke cliënt (Buntinx, 2003) en gaat opgebouwde expertise daarmee ook weer verloren.

Emotionele arousal gaat bij ieder mens gepaard met lichamelijke signalen. Door middel van het registreren van lichamelijke signalen via een bioresponse systeem, kan het mogelijk worden, mensen met een visuele- en (zeer) ernstige verstandelijke beperking beter te leren begrijpen en hun signalen beter te lezen. Een bioresponse systeem is een kostenbesparend hulpmiddel om kennis te delen met collega's met betrekking tot de subtiele signalen van stress van de cliënt. Hierdoor kan het begrip voor de cliënt vergroot worden met minder lange en daardoor minder dure training.

Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om de effectiviteit van het bioresponse systeem te testen. Hiervoor moeten een aantal onderzoeksvragen beantwoord worden. De eerste onderzoeksvraag behandelt het vermogen van het bioresponse systeem om arousal te meten en op een duidelijke manier te communiceren aan begeleiders. Verdere onderzoeksvragen gaan over de invloed van het systeem op de sensitiviteit en responsiviteit van de begeleider en de invloed van het systeem, in combinatie met een verhoogde sensitiviteit, op de gedragsproblemen van de cliënt. De verwachte vermindering van de gedragsproblemen van de cliënt leiden tot een nieuwe onderzoeksvraag over de invloed van het systeem en zijn neveneffecten op de mate van de begeleider-client interactie. De laatste onderzoeksvraag gaat over de gebruiksvriendelijkheid van het systeem voor begeleiders.

Onderzoekopzet

Dit onderzoek maakt gebruik van een randomized multiple baseline study design. Per cliënt worden 21 video opnamen gemaakt waarvan 7 bij de voormeting, 7 tijdens de interventie en 7 bij de follow-up nameting. Wekelijks zullen er twee tot drie video opnames gemaakt worden door een onderzoeksassistent. Video opnamen van 35 minuten worden gemaakt bestaande uit 10 minuten voor een spel

moment; 10 minuten waarin er spake is van een natuurlijke thuis/groep situatie en een 15 minuten durende semi-gestructureerde begeleider-cliënt interactie gebaseerd op de *The Three Boxes Procedure* (NICHD, 2003). De duur van de voormeting zal willekeurig bepaald worden. De follow-up nameting zal drie weken na het eindigen van de interventie starten. De voormeting video's, de interventie video's en de follow-up nameting video's zullen worden gescoord op NICHD-scales, ESCS, ABCL & Pianta scales door onafhankelijke beoordelaars, die onbekend zijn met de fase waarin de video is opgenomen.

Onderzoeksproduct en/of interventie

De begeleiders ontvangen het bioresponse systeem, een handleiding en een instructiefilmpje over het gebruik van het systeem. Het bioresponse systeem bestaat uit een armbandje dat huidtemperatuur meet, een sensor sok die huidgeleiding meet, een bandje voor om de enkel en een app op een tablet PC. Tijdens de interventie wordt aan de begeleiders gevraagd om gedurende 12 weken het systeem dagelijks 90 minuten te gebruiken. Begeleiders worden gevraagd om tijdens het gebruik van het systeem hun observaties over het gedrag van de cliënt in te geven op het tablet. In Nederland heeft elke cliënt met een visuele- en (zeer) ernstige verstandelijke beperking een eigen signaleringsplan, waarin een beschrijving wordt gegeven van het gedrag van de cliënt waarmee hij/zij emoties, variërend van ontspannen tot aan zeer gestrest, uit. Gekleurde knoppen zijn zichtbaar op het scherm van het tablet. Deze kleuren komen overeen met het signaleringsplan. De begeleiders wordt gevraagd om op het tablet aan te geven hoe zij het bioresponse signaal en het gedrag van de cliënt interpreteren.

Inschatting van belasting en risico

Tijdens de video-opnames interacteren de cliënten met hun begeleiders volgens een semigestructureerde aanpak. Hierbij krijgt de cliënt een armbandje, een sensor sok (een normale sok met twee kleine zachte stoffen plaatjes) aan en een elastische band met clipje voor de sensor voor om een enkel. De sok en de band voor om de enkel worden door bandjes op hun plaats gehouden. Deze bandjes worden met klittenband vastgemaakt. Het kan voorkomen dat deze bandjes te strak worden vastgemaakt en knellen. Begeleiders worden attent gemaakt op dit risico en gestimuleerd om bij elk gebruik te controleren of de bandjes niet te strak zijn vastgemaakt.

Contactpersonen

Publiek

Vrije Universiteit

Van der Boechorsstraat 1

Amsterdam 1081BT
NL

Wetenschappelijk

Vrije Universiteit

Van der Boechorsstraat 1
Amsterdam 1081BT
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- Volwassenen met een visuele- en (zeer) ernstige verstandelijke beperking
- Volwassenen die in een groepswoning (van Bartiméus of Koninklijke Visio) wonen
- Volwassenen ouder dan 18 jaar
- Volwassenen die zorg ontvangen van een professioneel opgeleide begeleider
- Schriftelijke toestemming gegeven door de ouders voor de deelname van de cliënt
- Schriftelijke toestemming gegeven door de begeleider voor zijn/haar eigen deelname

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- Cliënten met ernstige medische aandoeningen
- Als de ouder/vertegenwoordiger geen schriftelijke toestemming geeft voor deelname van de cliënt
- Als de begeleider geen schriftelijke toestemming geeft voor zijn/haar eigen deelname

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Interventie onderzoek

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Behandeling / therapie

Deelname

Nederland

Status: Werving gestopt

(Verwachte) startdatum: 21-01-2016

Aantal proefpersonen: 12

Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 27-11-2015

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC Amsterdam UMC

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL53963.029.15